

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 14 DECEMBRIE 1976¹

**Estasis Salotti di Colzani Aimo și Gianmario Colzani
împotriva RÜWA Polstereimaschinen GmbH
(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare,
formulată de Bundesgerichtshof)**

„Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, articolul 17 (prorogarea de competență)”

Cauza 24/76

În cauza 24/76,

având ca obiect cererea adresată Curții, în temeiul articolului 1 din Protocolul din 3 iunie 1971 privind interpretarea de către Curtea de Justiție a Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, de către Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție), pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

ESTASIS SALOTTI DI COLZANI AIMO ȘI GIANMARIO COLZANI, cu sediul în Meda (Milano),

și

RÜWA POLSTEREIMASCHINEN GMBH, cu sediul în Köln,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 17 alineatul (1) din Convenția din 27 septembrie 1968,

CURTEA,

constituită din domnii H. Kutscher, președinte, A. M. Donner și P. Pescatore, președinți de cameră, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, judecători,

avocat general: domnul F. Capotorti

grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Prin ordonanța din 18 februarie 1976, primită la grefa Curții la 11 martie 1976, Bundesgerichtshof a adresat, în temeiul Protocolului din 3 iunie 1971 privind interpretarea Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor

¹ Limba de procedură: germana.

judecătorești în materie civilă și comercială (denumită în continuare „convenția”), anumite întrebări privind interpretarea articolului 17 din convenția menționată;

2 din ordonanța de trimitere reiese că, în acest stadiu, acțiunea introdusă prin intermediul unui apel în fața Bundesgerichtshof, privește competența Landgericht din Köln de a judeca o acțiune introdusă de o întreprindere cu sediul în raza teritorială a instanței respective împotriva unei întreprinderi italiene cu sediul în Meda (Milano), pentru neexecutarea unui contract privind livrarea de către întreprinderea germană către întreprinderea italiană a unor mașini pentru fabricarea mobilei capitonate;

3 din datele cuprinse în ordonanța de trimitere rezultă că livrarea respectivă a fost convenită printr-un contract scris, semnat la Milano, pe hârtie comercială cu antetul întreprinderii germane, care avea tipărite pe verso condițiile generale al vânzării acestei întreprinderi;

aceste condiții generale includ o clauză de atribuire a competenței instanțelor din Köln pentru orice litigiu care s-ar putea naște între părți în legătură cu contractul;

deși este adevărat că textul contractului nu menționează în mod expres aceste condiții generale, acesta face trimitere la ofertele anterioare ale întreprinderii germane, care conțineau o trimitere explicită la aceleași condiții generale, tipărite, de asemenea, pe spatele documentelor în cauză;

4 Landgericht din Köln, sesizat de întreprinderea germană, a declarat, prin hotărârea din 9 aprilie 1974, că nu are competența de a judeca această cauză;

acesta consideră că, într-adevăr, clauza de atribuire a competenței nu a fost convenită între părți în mod valabil, ținând seama de dispozițiile dreptului italian, căruia îi este supus, în opinia tribunalului, contractul dintre părți;

această hotărâre a fost reformată prin hotărârea din 18 noiembrie 1974 a Oberlandesgericht din Köln care, considerând că respectivul contract este supus dispozițiilor dreptului german, a infirmat hotărârea primei instanțe, a declarat că Landgericht este competent și a trimis din nou cauza în fața acestuia;

5 având în vedere că întreprinderea italiană a introdus recurs împotriva acestei hotărâri în fața Bundesgerichtshof, această instanță a considerat că problema în litigiu trebuie rezolvată în temeiul articolului 17 din convenție;

în această privință, Bundesgerichtshof a adresat două întrebări referitoare la interpretarea primului alineat al acestui articol;

Cu privire la interpretarea articolului 17 din convenție în general

6 Conform articolului 17 primul alineat din convenție, „în cazul în care, printr-o convenție scrisă sau printr-o convenție verbală confirmată în scris, părțile, dintre care cel puțin una are domiciliul pe teritoriul unui stat contractant, au desemnat o instanță sau instanțele dintr-un stat contractant pentru a judeca litigiile prezente sau viitoare provenind dintr-un raport de drept determinat, această instanță sau instanțele din acest stat au competență exclusivă”;

7 condițiile de aplicare a acestei dispoziții trebuie să fie interpretate în lumina efectului prorogării de competență, care constă în excluderea atât a competenței stabilite de principiul general consacrat la articolul 2, cât și a competențelor speciale de la articolele 5 și 6 din convenție;

ținând seama de consecințele pe care le poate avea o astfel de opțiune a părților în cadrul procesului, condițiile cărora articolul 17 le subordonează validitatea clauzelor de atribuire a competenței sunt de strictă interpretare;

subordonând această validitate de existența unei „convenții” între părți, articolul 17 impune instanței sesizate obligația de a examina, în primul rând, dacă respectiva clauză de atribuire a competenței a făcut în mod efectiv obiectul unui consens între părți, care trebuie să se manifeste în mod clar și precis;

rolul cerințelor de formă impuse de articolul 17 este de a asigura că se ajunge, în mod efectiv, la un consens între părți;

în lumina acestor considerente, este necesar să se examineze întrebările adresate de Bundesgerichtshof;

Cu privire la întrebările adresate de Bundesgerichtshof

8 Prin *prima întrebare*, se dorește să se afle dacă o clauză de atribuire a competenței, inclusă în condițiile generale ale vânzării, tipărite pe spatele unui contract semnat de cele două părți, îndeplinește cerința formei scrise, prevăzută la articolul 17 din convenție;

9 ținând seama de cele menționate anterior, este necesar să se afirme că simpla tipărire, pe spatele unui contract redactat pe hârtia comercială a uneia dintre părți, a unei clauze de atribuire a competenței în cadrul condițiilor generale ale acestei părți nu îndeplinește cerințele articolului 17, având în vedere că nu există nicio garanție că, prin acest procedeu, cealaltă parte a consimțit în mod efectiv la clauza derogatorie de la dreptul comun în materia competenței judiciare;

situația este diferită în cazul în care, chiar în textul contractului semnat de cele două părți se face trimitere expresă la condițiile generale care conțin o clauză de atribuire a competenței;

10 prin urmare, este necesar să se răspundă că, în cazul în care o clauză de atribuire a competenței este inclusă în condițiile generale de vânzare ale uneia dintre părți, tipărită pe spatele unui contract, cerința formei scrise, prevăzută la articolul 17 alineatul întâi din convenție, este îndeplinită numai dacă contractul semnat de cele două părți conține o trimitere expresă la aceste condiții generale;

11 prin *a doua întrebare*, se dorește să se afle dacă este îndeplinită cerința formei scrise, prevăzută la articolul 17 primul alineat din convenție, în cazul în care părțile se referă în mod expres în textul contractului la o ofertă scrisă anterioară care, la rândul său, făcea trimitere la condițiile generale ale vânzării, incluzând o clauză de atribuire a competenței;

12 în principiu, este îndeplinită cerința formei scrise prevăzute la articolul 17 primul alineat din convenție, în cazul în care părțile se referă în mod expres în textul contractului la o ofertă anterioară care, la rândul ei făcea trimitere în mod expres la condițiile generale care includ o clauză de atribuire a competenței;

această apreciere este valabilă numai în cazul unei trimiteri explicite, care poate fi controlată de o parte care depune diligențele rezonabile și în cazul în care se stabilește că au fost efectiv comunicate celeilalte părți contractante condițiile generale care includ clauza de atribuire a competenței, împreună cu oferta la care se face referire;

dimpotrivă, cerința formei scrise impuse la articolul 17 nu ar fi îndeplinită în cazul unor trimiteri indirecte sau implicite la o corespondență anterioară, având în vedere că nu există nicio certitudine conform căreia clauza de atribuire a competenței a făcut, într-adevăr, obiectul contractului propriu-zis;

13 prin urmare, este necesar să se răspundă că, în cazul unui contract încheiat prin trimiterea la oferte anterioare, făcute cu trimitere la condițiile generale ale uneia dintre părți, care includ o clauză de atribuire a competenței, cerința formei scrise prevăzute la articolul 17 primul alineat din convenție este îndeplinită numai în cazul în care trimiterea se face în mod expres și, prin urmare, poate fi controlată de o parte care depune diligențe rezonabile;

Cu privire la cheltuielile de judecată

14 Întrucât cheltuielile efectuate de Guvernul Republicii Federale Germania, de Guvernul Republicii Italiene și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări.

Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental în litigiul pendinte înaintea Bundesgerichtshof, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Bundesgerichtshof, prin ordonanța din 18 februarie 1976, hotărăște:

În cazul în care o clauză de atribuire a competenței este inclusă în condițiile generale ale vânzării uneia dintre părți, tipărite pe spatele unui contract, cerința formei scrise, prevăzută la articolul 17 primul alineat din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială este îndeplinită numai în cazul în care contractul semnat de cele două părți cuprinde o trimitere expresă la aceste condiții generale.

În cazul unui contract încheiat prin trimiterea la oferte anterioare, făcute cu referire la condițiile generale ale uneia dintre părți, incluzând o clauză de atribuire a competenței, cerința formei scrise prevăzute la articolul 17 primul alineat din convenție este îndeplinită numai în cazul în care trimiterea se face în mod expres și, prin urmare, poate fi controlată de o parte care depune diligențele normale.

Kutscher

Donner

Pescatore

Mertens de Wilmars

Sørensen

Mackenzie Stuart

O'Keefe

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 14 decembrie 1976.

Grefier

A. Van Houtte

Președinte

H. Kutscher